

זבחים נ

משה שווערד

בבנין אב	בקל וחומר	בגזירה שוה	בהיקש ¹	דבר הלמד חוזר ומלמד
בעיא דלא איפשטא	לרב פפא - חוזר ומלמד ³ . ולמאן דפליג - תיקו	לרב פפא - חוזר ומלמד. ולמאן דאמר בתר מלמד אזלינן - בעיא דלא איפשטא	אינו חוזר ומלמד ²	בהיקש
בעיא דלא איפשטא	חוזר ומלמד ⁶	חוזר ומלמד ⁵	אינו חוזר ומלמד ⁴	בגזירה שוה
בעיא דלא איפשטא	חוזר ומלמד ⁹	חוזר ומלמד ⁸	חוזר ומלמד ⁷	בקל וחומר
חוזר ומלמד ¹⁰	בעיא דלא איפשטא	תיקו	בעיא דלא איפשטא	בבנין אב

כפרת עולה ושלמים

1. תלמוד בבלי מסכת בכורות דף כו/א

בעי ר' ינאי התולש צמר מעולה תמימה מהו תולש מי איכא מאן דשרי אלא צמר שנתלש מעולה תמימה מהו דחטאת ואשם לא תיבעי לך דכיון דלכפרה אתו לא משהו להו דבכור ומעשר נמי דכיון דלאו לכפרה אתו משהו להו כי תיבעי לך דעולה מאי כיון [דף כו/ב] דעיקר לאו לכפרה אתי משהי לה או דלמא כיון דעולה נמי מכפרא אעשה לא משהי לה ...

2. רש"י בכורות דף כו/ב

דעיקר לאו לכפרה הוא דאתי - דאינו מביאה על חטא: כיון דמכפרא אעשה - דעולה מכפרת על עשה כדאמרינן במס' יומא (דף לו) על עולה מתוודה עון שכחה ופאה:

3. ספר איזהו מקומן

דעולה נמי מכפרא אעשה לא משהי לה - הקשו היד דור והגהות מצפ"א דנפשוט מדתנן בערכין כא. "חייבי עולות ממשכנין אותן", ופירש"י דאף דעולה מכפרת אעשה, מ"מ הואיל ואינה חובה לא חשיב ליה כפרה ואתי לשהוייה הלכך ממשכנין, ומהאי טעמא תפשוט הכא דחיישינן שמא אתי לשהויי. ותירצו דהתם מיירי כל זמן שלא הפריש העולה, אבל הכא מספקא לן לאחר שהפרישה האם גם מתעצל בהבאתה - עי' בדבריהם.

4. הערות מהרב אלישיב

אי חיישינן בעולה שלא יביאנו

כי תיבעי לך דעולה מאי כיון וכו'. ותמהו האחרונים דמאי דמספק"ל להגמ' פשיטא ליה למתניתין בערכין דמשכנין אעולה הרי לנו דחיישינן שלא יביא מה דלא ממשכנין בחטאת ואשם. ונראה פשוט דהא דרש ר"ש צו את בניי דאין מזרזין אלא במקום שיש חסרון כ"כ שם בערכין שעדיין לא הפריש בכלל עולתו ודאי פשיטא ליה דחיישינן בעולה, שמא לא ירצה בחסרון כ"כ ולא יביא, אך אם כבר הפריש העולה, ורק רווח צדדי יש לו בזה, בכה"ג לא חיישינן דמ"מ עדיין כיון שיש כאן קצת כפרה א"כ לא ישהנו, דהרי חסרון כ"כ אין כאן דהא הפריש כבר אלא משום רווח נוסף לזה לא חששו, ודו"ק.

5. ספר איזהו מקומן

גן האם שלמים מכפריין?

מדלא מספקא בסוגיין על שלמים משמע לכאורה דלא מכפרי מידי, וכן בסוגיא דיומא לו. איתא דעל חטאת מתודה עון חטאת וכו' ועל עולה עון לקט שכחה ופאה, ועל שלמים לא קאמר מידי. וכתב המאירי שם דעל שלמים אינו מתודה, אלא אומר דברי שבח והודאה בלבד וכו"כ הרמב"ם (מעשה"ק ג. טו.) [ועי"ש רדב"ז].

ברם תוס' ערכין כא: (ד"ה מאי) כתבו "אבל עולה ושלמים דלאו לכפרה אתי כולי האי", ודקדק מלשונם הדבר אברהם (מ"א טו. ג.) דמשמע שגם בשלמים יש כפרה פורתא, [ובסוגיין צ"ל דפשיטא לגמ' דמשום כפרה פורתא זו אין לומר שלא ישהנה] אמנם ציין הדבר אברהם שמהרי"ט אלגזי (לעיל פ"ק אות ז' סק"ג) נקט שאף לדעת תוס' אין בשלמים כפרה כלל, ונקטו הכי בלשונם משום עולה. וברעת רש"י - העולת שלמה (זנחיס ו.) דקדק מדברי רש"י תענית כג. דמשמע דס"ל שאף שלמים מכפריין. מיהו מדברי רש"י זבחים

6. מרומי שדה

דף כ"ז א'. החולש לומר מעולה תמימה כו'. מצואר שלמים דין ככור ומעשה, והכי מצואר צרמנ"ס כל מעולה פ"א. ואע"ג דשלמים ג"כ צאים לרעות על מדת השלום והחסד, כמוש"כ צה"כ יתרו י"ח י"ב מכל דכתיב נכוש ו' כי חסד חפתי ולא זנח וגו', והכי משמע דכ"י צ"כ מצחיס זכחי שלמים ומחודיס לכו' וגו', מכ"י יש כרצה שלמים שצחיס רק לשמחה ולכבוד על העבר, משא"כ עולה צא לכפרה על חיובי עשה לעולם:

7. העמק דבר על שמות פרק יח פסוק יב

ומתחלה יש לדעת דעולה ושלמים אע"ג שבאין נדבה מכ"מ הם מרצין. כדתנן בערכין דכ"א חייבי עולות ושלמים כו' אע"ג שאין מתכפר כו' ובמס' ר"ה ד"ה ב' מבואר דכל הקדשים בני הרצאה נינהו זולת בכור. והכי מתפרש ג"כ פשטא דגמ' קדושין ד"ג וב"ב דמ"ה כי היכי דתהוי ליה כפרה היינו הרצאה וקרי להרצאה בלשון כפרה כלשון התוס' בר"ה ד"ה סע"ב. אמנם על מה הם מרצין. ביאר הושע הנביא ו' כי חסד חפתי ולא זנח ודעת א-להים מעולות. מבואר דתכלית עולה להשיג דעת א-להים לפי כחו. ומש"ה בא לכפר על עשה שבין אדם לשמים שגורם הסתרת פני ה' ממנו. ומשום זה נמנע ממנו דעת א-להים ויבואר עוד ריש ס' ויקרא. ושלמים בא לרצות על העדר מדת השלום בינו ובין הבריות שבא על חטא במדת החסד. והיינו דאי' בברכות ד"ה צדיק ורע לו צדיק שאינו גמור. ונתבאר ריש פ' נח פירושו שלא נגמר כח צדקתו להתגבר על הטבע שלו ולהיות טוב לאנשים. וע"ז מביאין שלמים להשיג מדת השלום. ואמר הנביא דעיקר רצונו ית' אינו הקרבן. אלא תכלית של הקרבן. וזהו אמרו כי חסד חפתי ולא זנח שהוא שלמים. ודעת א-להים מעולות. ומבקשין מהקב"ה בשעת הקרבה את מבוקשו כמו שאנו עושין בשעת שמ"ע ותפלה קבועה דקאי במקום קרבן:

8. משך חכמה ויקרא פרשת שמיני פרק ט

ועשה את קרבן העם וכפר בעדם. קרבן העם - שעיר עזים ועגל וכבש בני שנה, רש"י. לא פרט שור ואיל, משום דבשלמים לא מצאנו כפרה, רק חטאת (ויקרא ד, עא ו - לה) ועולה דכתיב בויקרא (א, ד) "ונרצה לו לכפר עליו", וכמו דאמרו ביומא דף לו, א דמתודה עליו. אבל בשלמים כתב ר"מ פ"ג שאינו מתודה, וזה "וכפר בעדם".

9. ספר איזהו מקומן-יומא לו

והנה מדברי הרמב"ם ומאירי מבואר דשלמים אין בהם משום כפרה. אולם לשון התוס' בערכין כא: (ד"ה מאי) "אבל עולה ושלמים דלא לכפרה אתי כולי האי", ורקדק הדבר אברהם (מ"א טו. ג.) דמשמע שגם שלמים יש בהם משום כפרה פורתא, וציין למהרי"ט אלגזי (פ"ק דנדרות, אות ז', ד"ה והנה גרסינן נערמין) שנקט דהא דמשמע מתוס' דכפרה פורתא איכא הוא משום העולה, אבל בשלמים אין כפרה כלל, וכהרמב"ם ומאירי. וכדעת רש"י: ראה בעולת שלמה (זמנים ו.) שדקדק מדברי רש"י בתענית כ"ג דמשמע שס"ל דאף שלמים מכפרין. נמיהו ברש"י זבחים ריש כט: משמע דאין מכפר על עשה אלא עולה ולא שלמים. וע"ע משך חכמה (פר' שמיני, ד"ה ועשה את קרבן העם).

ומתודה על חטאת וכו' ועל אשם וכו' ועל עולה וכו' - כתב המאירי דעל שלמים אינו מתודה אלא אומר דברי שבח והודאה, וכ"כ הרמב"ם (מעשה"ק ג. טו.) וז"ל "ויראה לי שאינו מתודה על השלמים אבל אומר דברי שבח". וכיאר הרדב"ז שהוצרך לומר כן לפי דס"ד שיתודה על דרך שאמר איוב "אולי חטאו בני" קמ"ל דא"צ להתודות, מיהו אין איסור להתודות על הספק אלא שאין צריך.

10. רש"י מסכת זבחים דף נ עמוד א

למדנו לתודה - מכאן בהיקש משלמים שבאה מן המעשר אם פירש בשעת נדרו ע"מ להביאה ממעות מעשר שני.

11. רש"י מנחות דף פב/א

ושלמים גמר שם שם ממעשר שני - דמזבין ממעות מעשר דכתיב במעשר שני ונתתה בכסף עד ואכלת שם (דברים יד) וכתיב בשלמים ואכלת שם (שם כז) מה שם דהתם מעשר אף שם דגבי שלמים מעשר דיכול להביא שלמים ממעשר:

12. רש"י פסחים דף ז/א

רוב אוכלי בשר בירושלים כל ימות השנה ממעות מעשר שני הן, לפי שלא היו מספיקין לאכול כל מעות מעשר שני שלהן ברגל, ונותנין אותם לבני העיר בטובת הנאה, והן אוכלים אותם בקדושתן, ועיקר אכילת מעות מעשר שלמים היו מביאין מהן, כדקיימא לן במנחות (פב, א), הלכך לוקחין מהן בהמות, דכל זמן שיש לו מעות מעשר - אינו מוציא מעות חולין, ואף על גב דאיכא למימר שמא מיד המוכר נפלו, ומעות חולין הן ספק איסורא לחומרא:

13. ר' עובדיה מברטנורא מסכת מעשר שני פרק א משנה ג

הלוקח בהמה לזבחי שלמים - ממעות מעשר שני, שכך היא עיקר מצות מעות מעשר שני לקנות מהם שלמים, דילפינן שם שם לגזרה שוה מהר עיבל:

14. רא"ש מסכת מעשר שני פרק א

בהמה לזבחי שלמים - שכך היא עיקר מצות מעות של מעשר שני להקריב בהם זבחי שלמים, דילפינן שם שם מהר עיבל:

15. תורה תמימה דברים פרשת ראה פרק יד

וזבחת שלמים ואכלת שם, מכאן לשלמים שבאים מן המעשר [זבחים נ' א]:

16. תורה תמימה הערות דברים פרק יד

[ג] ר"ל עיקר מצות מעשר"ש לקנות עבורו שלמים, והרבותא בזה אע"פ שממעט באכילתו שיכולין לבא לידי פגול נותר וטמא, עכ"ל מפני שנאכלין בשמחה קונים אותו בהם. וגם מתוך שיש בהם צד קולא שאין בקדשים אחרים שבשרם נאכלת

לזרים, ועיין בפ"ג מ"ב דמעש"ש. ואמנם זה הוא רק במביא שלמים סתם שלא נדר להביא שלמים, אבל הנודר להביא שלמים הוי עליו חובה וקני"ל במנחות פ"ב א' כל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין:

17. ספר עולת שלמה-מנחות פב

לשלמים פקעה מהכנסה קדושת מעשר ואין עליה אלא קדושת שלמים לבד וכן חזר להדיח בירושלמי דמע"ש פ"א. ומעשה שפיר חל עליה קדושת שלמים דאי חל שלמים הו פקעה ממנה מעשר, אך כ"ז בשלחיה היא עלמה לשלמים אבל אם אינה קדושה אלא לרמי שלמים כגון החיה וסעור לא פקעה ממנה קדושת מעשר ולא חל עליה קדושת שלמים.	אך ל"ע דא"כ תקשי מכל מנחת מעשר שוקחין בהן שלמים והא לא חל שלמים אהמעשר. דל"ל דהרמב"ם (פ"ו מה' מעשר שני ה"י"ח) פסק אם לקח בהמה ממשות מעשר לשלמים ונפל בה מוס פודה אותה ואין הדע"ש מעשר ועיין בנסף משנה ס"ס שכתב דכן הוא בירושלמי. ומבואר משם דקשלקח בהמה ממשות מעשר
--	--

18. שפת אמת מסכת מנחות דף פב עמוד א

שם בגמ' בהמה לבשר תאוה כו' ערש"י ותוס' כתבו דנלמד בספרי כו' ואינו מוכרח דעיקר דרשא דספרי היא דשלמים יכול להביא ולא עולות אבל להיות חיוב להביא שלמים אין נראה מדרשא דספרי דא"כ מה"ט לא יקנה חי' ג"כ ובתוס' דחקו ליישב זה אבל ברמב"ם בפיהמ"ש (פ"א דמע"ש מ"ד) מבואר בשם הירושלמי דהי' תקנת חכמים ואה"נ דמה"ת יכול לקנות בהמה לבשר תאוה ע"ש ובר"ש:

19. ספר איזהו מקומן

מעשר דגן חולין בעלמא הוא - הנודע ביהודה (נדורש לליון דרוש הרניעי) נקט דהיינו דוקא אליבא דר' יהודה דסבר מע"ש ממון הדיוט הוא, אבל לר"מ דממון גבוה הוא נחשב כקדשים לענין למד מן הלמד, וכע"ז כתב בית הלוי ח"א סי' כו. א. לישב דברי הר"ן בסנהדרין מב. וצ"ע דהא כתב תוס' בע"ב ד"ה אלא, דלא איקרי קדשים אלא גוף הקרבן בלבד - ע"י משמר הלוי תמורה סי' יד', והאריך בזה שם בסי' פג'.

20. שפת אמת מסכת זבחים דף נ עמוד א

שם בגמ' אר"פ זאת תורת כו' צ"ע דלכאורה משמע דתודה עצמה נקראת שלמים א"כ זה עדיף מהיקשא ואפשר זאת כוונת הגמ' לקמן דקאמר למאן דלא ס"ל כר"פ ונשאר בתיקו א"כ משמע דסברת הגמ' דלא כר"פ והוא מטעם זה דאין סברא שיהי' מכה קושית מר זוטרא דשפיר השיב רבינא דהא המלמד קודש והלמד קודש ומה נ"מ מאיזה מקום נצמח ההיקש וצ"ע ברש"י מנחות (פ"א ב) בד"ה משלמים:

21. דף על הדף זבחים דף נ עמוד א

בגמ': מלמד שמוציאו שלם וכו'. וברש"י: דאי במנותח, האיך יוציא הכלי בהוצאה אחת, הנתחים וקרבו ופרשו ע"כ.

וכתב הגרצ"פ פראנק זצ"ל:

צריך ביאור מאי משמעותא דהוציא שיהא שלם, דלומר דהוציא משמעותו שיהא דוקא בהוצאה אחת וכשמוציא דברים נפרדים בבת אחת מיקרי שתי הוצאות, זה דוחק.

ואולי הכוונה דבאמת אי אפשר לאדם אחד להוציא פר שלם, אלא דכשהוא שלם סוף סוף הוצאת הפר הוא בבת אחת דכל זמן שמקצתו בפנים אכתי לא נגמרה הוצאתו, מה שאין כן בנתחים הרי בכל נתח נגמרה הוצאתו ולא הוי הוצאתו בבת אחת.

דף ג' ע"ב בגמ' דנר הלמד צג"ש מהו
 שילמד צק"ו כו' אלא ק"ו
 ומה היקש שאין מלמד צהיקש כו' מלמד
 צק"ו ג"ש המלמדת צג"ש חזירתה כו' אינו
 דין שחלמד צק"ו. כנר תמה צשטמ"ק (אות
 ג') דמאי ק"ו הוא זה דלמא הא דג"ש
 מלמדת צג"ש דחזרתה הוא לא משום יפוי
 כח של הג"ש המלמדת אלא אדרבה הוא
 משום כח הנלמד דלמד צקל ומשו"ה לא תהא
 מלמד צקל, חדע שהרי ג"ש אין מלמד צהיקש
 א"כ הא דמלמד צג"ש הוא משום כח הלמד
 דלמד צקל. ועיי"ש שכתב לצאר דעיקר הק"ו
 הוא מזה שאין ההיקש מלמד צג"ש. וה"ק
 ומה היקש שאין מלמד צהיקש וגם לא צג"ש
 אפ"ה מלמד צק"ו, ג"ש שלמד צג"ש אינו
 דין שחלמד צק"ו עכמ"ד, ע"ש. [ועי' לקמן
 דף נ"א. בתוס' ד"ה פשוט נראה מדבריהם
 שם דלא ק"ל כהשטמ"ק, ועיי"ש צשטמ"ק
 אות ל"ט].

23. דף על הדף זבחים דף ג עמוד ב

בגמ': בן בנו של ק"ו הוא.

וברש"י (ד"ה ופרכינן וכו') מבואר מדבריו חידוש גדול, שאין לנו ללמוד דין ע"י צירוף ג' קלים וחמורים, דהיינו אם נלמד
 דין בק"ו, ואח"כ נלמד דין שני בק"ו מדין זה, אז אין ללמוד דין שלישי בק"ו מדין השני עש"ה, והתוס' (ד"ה בן בנו וכו')
 תמהו ע"ז, דמדוע לא נילף אפ"י ע"י מאה עש"ה.

וכתב הגאון ר' יוסף ענגיל זצ"ל בספרו לקח טוב (סוף כלל ב'):

וגוף הדבר הוא דבר מתמני', דמדוע עמד המספר דוקא בשלשה דק"ו אחד או שנים דנין, ואת השלישי אין דנין עוד.

וביאר שם בזה בהקדם מה שהביא בספר שושנת העמקים ששאל אותו משכיל אחד לדעות הסוברים דהא דאין
 עונשים ממון מן הדין הוא מטעמא דשמא יש פירכא על הק"ו וא"א להעניש מספק, דא"כ איך עושין ק"ו להקל
 עש"ה.

ולענ"ד י"ל, דהך חששא דשמא יש פירכא על הק"ו, לאו ספק שקול הוא, כי אם חשש מיעוט, והסברא נותנת כן, שהרי
 הספק בעצמותו אם יש פירכא או אין פירכא שני הצדדים שקולין בו, וא"כ כיון שהצד דשמא אין פירכא, יש לו סיוע מדעת
 החכמים שדנין את הק"ו, ואין מוצאין בו כעת שום פירכא, ואילו הצד השני דשמא יש פירכא, הרי מתנגד הוא מדעת חכמים
 הזאת, וא"כ שוב ממילא הצד דשמא אינן פירכא, עדיף מהצד דשמא יש פירכא, וע"כ שפיר החשש דשמא יש פירכא חשוב
 רק מיעוט ואיננו ספק שקול, וע"כ שפיר עושין ק"ו להקל.

ועכ"ז בממון שפיר אין עונשים ממון מן הדין, דהא קיי"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב, וה"ה בדיני נפשות שפיר אין עונשים מן הדין, דנהי דמבואר בסנהדרין דס"ט ע"א דאזלי בדיני נפשות בטר רובא, עכ"ז כבר הקשו התוס' בפ"ק דסנהדרין דאטו דיני נפשות קילי מדיני ממונות, ואדרבא מבואר שם איפכא בגמ' עש"ה.

ונראה לתרץ, דרק כשהרוב בא מיד לחייב הנידון, כגון רובא לרדיא זבני שבא הרוב רק לחייב המוכר בכה"ג לא מהני רובא, משא"כ בהך דסנהדרין דס"ט שם דרובא דאינשי טעו בעיבורא דירחא שהרוב מורה רק שאין הכחשה בין העדים, וא"כ הרוב מורה רק שיש עדים, והחייב שלו בא שוב מכה העדים לא מכה הרוב, ע"כ שפיר אזלינן בטר רוב.

ולפי הנ"ל דהתבאר, דהא דאין עונשים ממון מן הדין מחשש דשמא יש פירכא על הק"ו החשש הזה הוא רק מיעוט וכנ"ל, א"כ לפי"ז שפיר יש ללמוד דין להחמיר ע"י ב' קלים וחמורים, דנהי דנגד כל ק"ו יש חשש מיעוט דשמא יש פירכא, עכ"ז תרי מיעוטי הרי מצטרפי רק לעשות ספק שקול וחשוב מחצה על מחצה וכמבואר בתוס' בבא בתרא דצ"ג ע"א ד"ה איכא עש"ה וא"כ הרי סד"א לחומרא, ושפיר יש לדון דין ע"י צירוף ב' קלים וחמורים להחמיר עכ"פ, משא"כ לדון דין ע"י צירוף ג' קלים וחמורים זה שפיר א"א כלל אפי' להחמיר, דהא נגד ג' קלים וחמורים שוב יש ג' מיעוטים להיפוך, וא"כ כיון דתרי מיעוטי מצטרפי לעשות מחצה על מחצה וכתוס' בבבא בתרא הנ"ל, שוב ג' מיעוטים הא הוה רובא להיפוך שהמיעוט השלישי הניתוסף על המחצה הרי עושה רוב להיפוך, וא"כ שפיר אין לדון דין כלל ע"י צירוף ג' קלים וחמורים אפי' להחמיר.

ושפיר כתב רש"י שאין ללמוד דין ע"י ק"ו, אשר הוא בן בנו של ק"ו, כיון שלדין הזה ההכרח שיהיו כל הג' קלין וחמורין אמת, ונגד זה הרי יש רוב להיפוך, ונתבארה איפוא דעת רש"י הנ"ל לנכון בעזה"י עכ"ד ודפח"ח.

24. דף על הדף זבחיים דף נ עמוד ב

בגמ': דבר הלמד בק"ו מהו שילמד בבנין אב, אמר ר"י ת"ש מלק ונמצאת טריפה וכו', אף מליקה שמכשרתה באכילה תטהר טריפתה מטומאתה וכו'.

כתב בספר דביר הקודש (אות שלב):

יש לעיין אמאי מליקת טריפה תהני לטהר, הלא כל שנמצאת טריפה לא הוי מליקה כלל, דכיון דכל דין מליקה הוי דין בקדשים ובעבודת קרבן של עוף, א"כ כל שהיא טריפה מתברר שמליקה זו לא פעלה כלום דהלא טריפה פסולה לקרבן ומכיון שכן לא נתחדש בזה דין מליקה, וא"כ אמאי תהני המליקה לטהר מהטומאה, ובשלמא בשחיטה דטריפה כיון דשחיטה מכשרת באכילה א"כ גם בשחט קרבן ונמצא טריפה הלא עצם השחיטה פעולת היתר אכילה, ולכן מטהרת מידי נבילה, משא"כ בעוף, וא"כ צ"ע היאך שייך ק"ו בזה.

ונראה ע"פ מה דיסד הגר"ח מבריסק זצ"ל (הובא במכתבים בסוף חדושי הגר"י הלוי) דהא דשחיטת טריפה מטהרת מידי נבילה אף דאסור באכילה, היינו משום דנתחדש דין שחיטה להתיר הטומאה, אבל לגבי אכילה לא הוי שחיטת טריפה שחיטה כלל, והבהמה אסורה באכילה לא רק משום לאו דטריפה אלא דלא הוי שחיטה לגבי היתר אכילה יעו"ש.

ומעתה שפיר י"ל דאיכא ק"ו על מליקה, דכמו דמצינו בשחיטת טריפה דהוי שחיטה רק לגבי לטהר מטומאת נבלה דבהמה דהיא טומאה חמורה דמטמא במגע ומשא, כ"ש דמהני מליקה לטהר מטומאת נבלת עוף טהור הקלה שמטמאה רק בבית הבליעה.

וראה בתוס' (ד"ה מה מצינו) שכתבו וז"ל: ותימה, היאך גמר מליקת עוף משחיטת עוף מה לשחיטה שכן מכשרת בחולין ע"כ. ולפי מה שנתבאר י"ל, דשחיטת טריפה אינה מכשרת בחולין דהלא כל דין השחיטה רק לטהר מנבלה וא"כ ה"ה מליקה. וי"ל דתוס' דהקשו היינו משום פירכא בעלמא, דמצינו דמעשה שחיטה מהני להכשיר בחולין משא"כ מליקה, אבל בכל אופן י"ל דלא איקרי פירכא משום דשחיטת טריפה הוי שם שחיטה בפני עצמה לטהר מנבלה וכנ"ל.

25. משך חכמה על ויקרא פרק יד פסוק ב

תו"כ פרשה א' פסקא י"א (פ' יא) טהורות ולא טמאות טהורות ולא טרפות. הא דמעט תרווייהו מחד קרא משום דסתם ספרא ר' יהודא, (סנהדרין פו) ואיהו סבר פ"ק דטהרות [עיי' לקמן פ' אחרי פ' י"ב] (פ' קלו) דבעוף טרפה אין שחיטתו מטהרתו מידי טומאתו, היינו טומאת בית הבליעה, ולכך שפיר ממעט דהמה טמאות בשחיטתו, אבל גמרא דילן בחולין (דף קמ) אזלא אליבא דהלכתא דשחיטת טרפה מטהר מטומאתה רק דדרשינן טהורות לפיד, וע"כ לא דריש רק אם מייתר קרא נפשט. והק"א נדחק בחנם.